

Styrelsen för Landskrona Ängelholms Jernvägs Aktie Bolag ämnar efter bevärd beaktning, och emottagit vederbörligt tillstånd till allmän rörlig uppsett bandelen från Ängelholm öfver Spannarp till Åstorp station i Helsingborg Hesselholms jernvägen samt har öfver trafikkens uppjusteradt tidtabell, afsedd för tillämpning till vidare så länge nu gällande tidtabell för bandelen i Helsingborg Hesselholms jernvägen bibehållas oförändrad. Och för Ängelholms jernvägen tillkommer ett grafiskt exemplar af följt omformadt tidtabell för den handlade Kongl General-Post-Styrelsen utkomma vidta bandelen för postbefordring, för hvilket ändring likväl till en början allernast en tredje klassens passagerare vägas som tillås till Kongl Postverkets förfogande.

Landskrona den 23 Oktober 1875.

Styrelsens för Landskrona Ängelholms bolagets vägnar
 Aug. Arderberg

Erik Lindgren

Något om posten vid Järnvägen Ängelholm - Landskrona och dess närhet

Delsträckan Ängelholm-Billesholm

Innehåll

	sid
Inledning	3
Ängelholm	5
Höja	8
Spannarp	10
Starby	11
Heagård	12
Björnekulla	13
Åstorp	14
Norra Vram	15
Ekebro	17
Billesholms gruva	18

Copyright: Erik Lindgren

Posthistorisk skriftserie 316

Förord

I februari 1874 beviljades koncession åt "*Ängelholm-Björnekulla järnväg*" för sträckan Åstorp-Ängelholm och i november 1874 för sträckan Landskrona-Åstorp. Det gick förhållandevis snabbt att realisera planerna och redan den 1 januari 1876 öppnades delsträckan mellan Åstorp och Ängelholm för trafik och tio månader senare den 35 km långa sträckan mellan Landskrona och Åstorp. Delar av järnvägen kom senare att ingå i det stora projekt som vi känner under samlingsnamnet Väst kustbanan.

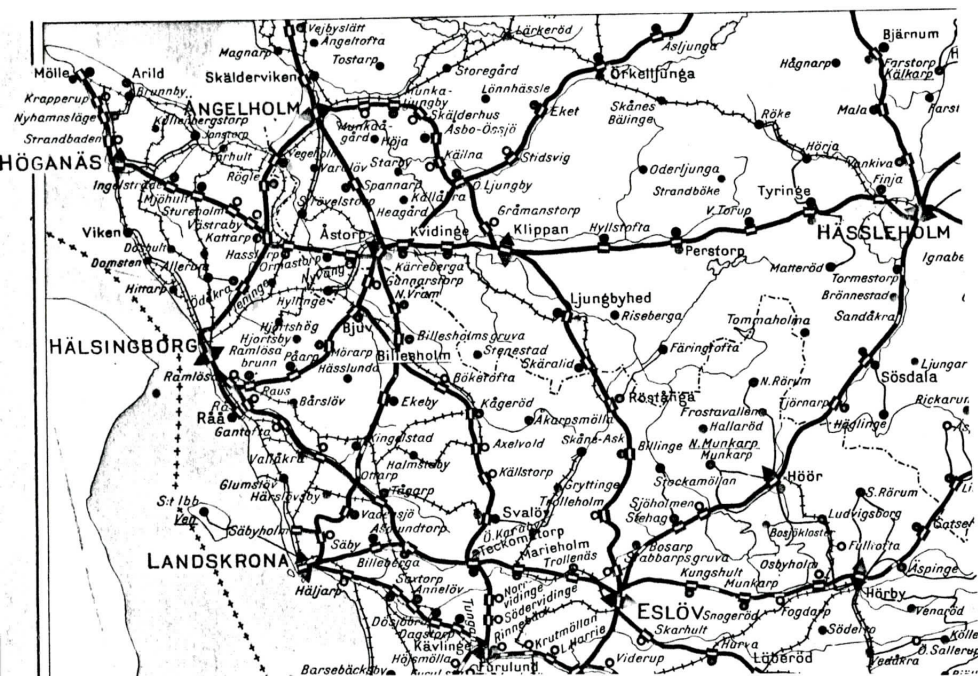
Syftet med denna skrift är att lämna några uppgifter som exempel på den posthistoriska utvecklingen vid järnvägssamhällena utmed delsträckan Ängelholm-Billesholm. Fortsättningen därför och till Landskrona, en bandel som inte kom att ingå i projektet Väst kustbanan, redovisas i posthistorisk skrift 312. Några närliggande lantpoststationer berördes av järnvägens tillkomst. Jag har därför valt att också lämna uppgifter om Ausås, Höja och Starby.

För några av poststationerna försöker jag ge exempel på händelser som belyser problem i relationerna mellan Posten och samhället eller mellan Posten och järnvägsföretaget. I den mån jag lyckats få fram namn på poststationernas föreståndare och uppgifter om vid vilka tidsperioder de arbetat, har jag förmedlat dessa uppgifter i de efter inledningen stationsvis redovisade avsnitten. Jag har försökt ange hur länge de berörda postanstalterna existerat och i de fall de ännu finns, nämnt något om deras nuvarande status.

För järnvägspoststationerna nämner jag dem som formellt hade postansvaret, även om själva sysslan överläts på annan i järnvägens tjänst. På grund av svårlästa handstilar kan något namn vara felskrivet. Vissa fakta har jag funnit i Svenska Järnvägsklubbens "*Järnvägs-data*" (ISBN 91-85098-71-X).

I citat har jag moderniserat stavningen men inte gjort några ingrepp i texten. Även orternas namn återges i modern stavning. De olika stationerna återges i den ordning som de skulle komma vid tänkta resor med järnvägen från Ängelholm till Billesholm. Lantpoststationerna berörs i avsnitt efter den järnvägsstation som legat dem närmast eller som påverkat deras tidiga indragning.

Erik Lindgren

I 1939 års post-, tele- och järnvägskarta återgavs det täta trafiknätet i nordvästra Skåne på det sätt som framgår av kartklippet.

Inledning

Landskrona-Engelholms Jernvägs AB var angeläget om att erbjuda postverket sina tjänster så snart banan kunde tas i bruk för allmän trafik. Genom korrespondens med poststyrelsen och postinspektionen i Malmö klarades olika detaljer av efter hand beträffande t ex erforderligt utrymme för postgods och för postkupéer.

Det var oklart in i det sista när tågstarten skulle ske. Man hade siktat in sig på nyåret 1876, men så sent som den 23 december 1875 kl 19.10 (!) skickades från Malmö ett telegram till poststyrelsen, avfattat av postinspektör Bengt Geijer med följande ord: "Öppnandet af Engelholmsbanan uppskjutet, materielen i sista stund underkänd".

Telegrammet föranledde poststyrelsen att underrätta postinspektionen samt postmästarna i Laholm och Helsingborg att de skulle avvakta tills vidare med att vidta redan beslutade åtgärder inför tågstarten. Efter bara en vecka kunde de genom telegram från poststyrelsen på nyårsaftonen få klartecken om att förändringarna skulle genomföras med 1876 års ingång, sedan poststyrelsen hade mottagit det telegram, som återges i förminskat faksimil på nästa sida. Det var verkligen fråga om besked i sista stund, men erforderlig material fanns på plats på de i sammanhanget nyöppnade järnvägspoststationerna Spannarp och Åstorp.

I denna skrift lämnas uppgifter inte bara om dessa båda stationer utan också om de söder om Åstorp liggande Norra Vram och Billesholms gruva, vilka öppnades tio månader senare när bandelen Åstorp-Ängelholm togs i bruk den 1 november 1876. Alla berörda stationer presenteras i den ordning de skulle komma vid en tänkt resa från norr mot söder. Jag har också funnit det lämpligt att lämna uppgifter om de lantpoststationer som fanns i järnvägens närhet. Järnvägens tillkomst bidrog i de flesta fall till att lantpoststationerna drogs in.

I Ängelholm förekom inte någon förening av järnvägstjänst med postverksamhet. Jag har ändå funnit det lämpligt att inleda med ett kort avsnitt om förvaltningspostkontoret i Ängelholm, varifrån vissa uppgifter lämnades till ledning för poststyrelsens beslut om förändringar på grund av järnvägens tillkomst.

N° 11546

27de Ord 19
lemnadt

Malma

30/14 1875

bet 10 m m

märkningar:

Ink. den 31 december 1875.
Kongl. Telegrafverket

N:o 1698

ankommet
till Stockholm
den 30/12 1875
H. L. E. t. s. o. m. m.

TELEGRAM.

Ängelholm

Det är oklart om det fanns något egentligt postkontor i Ängelholm under dansktiden. Efter freden i Roskilde finns inte några uppgifter om ett svenskt postkontor där förrän beslutet av Kanslikollegium den 18 augusti 1699 att ett postkontor och en postmästare skulle anställas i Ängelholm "till nästa år". Det starkaste skälet torde ha varit behovet av en kontrollant för postbefordringens behöriga gång.

Det lär ha funnits åtta ordinarie postmästare i Ängelholm innan Claes Bergensträhle utnämndes av Kungl. Maj:t den 14 augusti 1874. Vi möter honom bl a i skriftväxlingen om förändringar inom hans förvaltningsområde i anledning av järnvägarnas framväxt. Hans företrädare Samuel Francke (1824-1873) torde inte ha haft sitt finger med i spelet mer än möjligen vid förberedelser för kronobrevbäringsansvarets överförande på postverket. Han var för övrigt på sitt 73:e levnadsår, när han formellt beviljades avsked med 1873 års utgång, men tjänsten hade tidvis uppehållits av vikarier. En av dem tillkännagav i ett brev till poststyrelsen bl a att den nattliga tjänstgöringen försvagat hans hälsa och att han genast ville återvända till sin ordinarie tjänst som kontorsskrivare i Borås. Hans brev om detta återges på sid 7.

Bergensträhles ordinarie efterträdare, Michael Thorén (1885-1892), Carl Gustaf Holmstedt (1892-1907) och Carl Gustaf Strandberg (1907-1913) torde ha fått ägna åtskillig tid åt funderingar inför fortlöpande omorganisationer på grund av det efter hand utvidgade järnvägsnätet.

Ett av Bergensträhles tidiga bekymmer gällde en fråga om tidig indragning av vissa poststationer. I ett cirkulär i september 1875 hade poststyrelsen begärt vissa statistiska uppgifter rörande de mindre poststationerna för undersökning om de kunde dras in. Det framgick av statistiken att under andra halvåret 1875 hade poststationen i Starby sålt frimärken för kr 36:49, poststationen Åsbo-Tostarp för kr 21:84, poststationen i Tossjö för kr 22:28 och den i Houf för kr 94:-. Efter redovisning av vilka möjligheter berörda kunder hade för fortsatt postutväxling vid eventuell indragning av dessa poststationer skrev Bergensträhle avslutningsvis:

Generalpoststyrelsen i Stockholm
Postbefordringen på järnvägslinien
Ängelholm - Åstorp börjad
S idag. Helsingborgs poststyrelsen
Göteborgs poststyrelsen
Helsingborgs station icke
öppnad.
Postinspektionen

N° 2653
Reb. 11157 / 2550
Reb. N° 11167 / 2558

Posttiden beräknas inom hvarje land efter dess hufvudstadstid.
Exp. Expedieradt af W. C.

"Skulle Generalpoststyrelsen möjligtvis vara betänkt att indraga ovannämnda poststationer, får jag aktningsfullt föreslå att i och för tjänstebrevs befordran till fjärdingsmännen, Generalpoststyrelsen uppdrager åt någon - ej ortens Länsman, som på många sätt torde vara enskilt intresserad härav - att överenskomma, antingen med fjärdingsmannen att han emot en mindre summa själv ansvarade för hämtning och avsändning av sin kronopost, eller ock genom kommunalstämmas hörande överenskom med församlingen, att den ansvarade för att tjänstebreven till och från fjärdingsman bliva befordrade".

Hela denna fråga hade att göra med sviter av reformen att lägga ansvaret för kronobrevbäringen på postverket (från 1874 i denna del av Skåne) men det råkade sammanfalla i tiden med järnvägens tillkomst, varför det t ex i fallet Starby fanns dubbla skäl till indragning av poststationen där. Bergenstråhle skrev för övrigt i det nyss delvis citerade brevet: "Starby gränisar nära intill Spannarp station, och hava flera åboar inom denna församling sin post därstädes".

I fackorganet "SVENSKT POSTARKIV" lämnades under en tidsperiod förlöpande uppgifter om vissa förhållanden på större orter till tjänst för dem som funderade på att söka en ledigförklarad postmästarbefattningar. Efter Carl Gustaf Holmstedts befordran till postkontoret i Karlshamn i mars 1907 kunde hugade spekulanter på att efterträda honom, däribland hans blivande efterträdare Carl Gustaf Strandberg, läsa nedan återgivna notis i "SVENSKT POSTARKIV".

De lediga postkontoren.

Engelholm. (3. kl.). I fjol erhöles:
 öfverprovision..... 401: 88
 för räkningshållande ... 227: 03
 från pspb 9: 19
 öfriga extra inkomster 15: 55

Summa 653: 65

Dispositionsanslag utgår med 300: — kr. pr år. Ny, ändamålsenlig postkontorslokal är förhyrd för tiden från och med den 1 oktober 1907. Bostadslägenheter finnes ej

så godt om. Hyran är i medeltal 150: — kr. pr rum. Skatter till kommun, kyrka och skola utgå med 4: — kr. pr bevillningskrona. Sexklassig samskola (statens) finnes.

Lifsmedelens priser äro: färskt fläsk 1: 20, färskött 1: 25, kalvkött 1: 25, oxkött 1: —, sötmjölksost 1: 75, smör 2: 10, allt pr kg., ägg 1: — à 1: 50 pr tjog, oskummad mjölk 11 öre pr l., potatis 4: 50 pr hl., björkved 7: 50 pr liten famn. — Barrved finnes ej.

Till Kongl. General-Poststyrelsen i Stockholm!

Emedan min hetsa genom öfveranställning och nattvak (post afgår kvarje natt från Engelholm åt Halland kl. 10,35 m. och åt södra orterna kl. 1,45 m) blivit betydligt försägrad, så att jag ser mig urståndsatt att vederbörligen sköta hävarande postkontor, helst det varit mig möjligt att anskaffa dagliga tjänstetjänsterna, och gör omalen vid kontoret betydligt ökrats; får jag vördsamast anhålla, att mitt förordnande såsom postmästare i Engelholm måtte upphöra, och att det måtte tillåtas mig att öfvertöfvaadt få tillträda min Kontorskrifvareplats i Borås.

Engelholm den 26 Januari 1874.

Strandberg.

Höja

1874-01-01--1881-06-30

Med kontor Svante Jacob Thulin som föreståndare öppnades en poststation i Höja den 1 januari 1874, lydande under postkontoret i Ängelholm. Poststationen ersattes med lantbrevbäring från Ängelholm med juli månads ingång 1881. Anledningen till omorganisationen kan sägas vara önskemålen från Starbyborna att få sin post med lantbrevbärare från Spannarp i stället för från Ängelholm. I april 1879 hade en lantbrevbäring inrättats från Ängelholm till Starby via poststationen i Höja. Från och med juli 1881 blev det i stället en lantbrevbäring från Spannarp till Starby och en från Ängelholm till Höja. Underlaget för poststationen i Höja hade minskat sedan kronolänsman Hallberg hade flyttat från Höja till Åstorp. Dessutom hade allt flera Höja-bor börjat hämta sin post i Ängelholm i stället för vid sin egen poststation. En utredning av postmästare Claes Bergenstråhle visade på en minskad utgift för postverket av 258 kr om året genom den rationalisering som genomfördes.

Kommunalstämman den 21 mars 1906 behandlade frågan om att få en poststation inrättad och en framställning om detta gjordes den 22 oktober 1906 till postinspektören i Malmö. Därav framgick att man önskade handlanden Magnus Lindholm som föreståndare och att det lämpligaste namnet på poststationen borde vara Höjaby.

Sedan lantbrevbäraren Johannes Schummel på linjen Ängelholm-Höja framhållit vilka förmåner han skulle gå förlustig, om en poststation öppnades i Höja, accepterade poststyrelsen postdirektionens förslag att ärendet inte skulle påkalla någon åtgärd.

Sent omsider fick Höja i stället ett postombud. Det öppnades den 1 maj 1934 med skraddaren Paulus Teofil Eriksson som föreståndare, följd den 1 augusti 1945 av fru Hulda Johanna Eriksson. I datumstämpeln användes beteckningen ÄNGELHOLM POSTOMB 1. Enligt anteckning på postdirektionens postombudskort drogs postombudet in den 1 november 1952 (differens på två månader jämfört med ortstämpelkatalogernas uppgifter).

Ausås

Poststationen i Ausås socken bar socknens namn under två år och fick från och med 1876 heta Spannarp. Den halländska poststationen med namnet Spannarp hade dragits in den 30 juni 1875 och för Ausås socken kan man säga att namnet på så sätt blivit ledigt.

Poststationen öppnades den 1 januari 1874 med mamsell Ester Landergren som föreståndare. Hon fick 200 kr i årsarvode. I ett brev från poststyrelsen den 30 oktober 1873 till länsstyrelsen i Kristianstad hette det bl a att poststyrelsen beslutat inrätta en "gångpost mellan Björnekulla (vid Åstorp) och Ausås kyrka, varest poststation förlägges".

Det var en av ett 30-tal nya poststationer vid den tidpunkten inom Norra och Södra Åsbo samt Bjäre härader. Poststyrelsen hade beslutat efter tidigare kommunikation med länsstyrelsen och på grundval av i länsstyrelsens brev den 3 oktober 1874 givna förslag "i fråga om kronobrevbäringens övertagande av postverket".

Enligt skriftväxling mellan poststyrelsen, länsstyrelsen och postmästaren i Åby (sedermera Klippan) hade avståndet mellan Björnekulla och Ausås uppgetts till ½ mil men var i verkligheten 11/18 mil (11 000 alnar) enligt uppmätning i april 1874 av kronolänsman Joh. Emil Hallberg. Postföraren A J Palmgren fick genom poststyrelsens beslut den 19 juni 1874 retroaktiv ersättning för skillnadsbeloppet.

På grund av indragning den 30 november 1874 av Björnekulla poststation ändrades postföringen att utgå från Åstorp.

Under byggnationen av järnvägsdelen mellan Ängelholm och Åstorp kom frågan om läget för Ausås sockens poststation in i bilden. En järnvägsstation anlades nämligen i Spannarp tre kilometer nordöst om kyrkbyn. Frågan behandlades vid kommunalstämman i Ausås den 25 november 1875. Man beslöt då att uppdra åt ordföranden, baron R Barnekow, att hos poststyrelsen utverka att en gångpost inrättades mellan Spannarp järnvägsstation och poststationen i Ausås. Trots argumentering lät poststyrelsen vid föredragning den 20 december 1875 påteckna ärendet att det inte ansågs böra till vidare åtgärd föranleda.

Man hade inte tänkt sig då att poststationen i kyrkbyn skulle dras in, men så blev det med det nya årets ingång. Den flyttades till järnvägsstationen och fick dess namn. Där fick stationsmästaren A W Petersens' ansvar för både post och järnväg. Om järnvägsstationen berättas vidare i nästa avsnitt.

(Namn Ausås 1874-01-01--1875-12-31)
1876-01-01--1966-05-21

Spannarp

Ausås-borna fick, som framgår av föregående avsnitt, vända sig till järnvägsstationen i Spannarp från 1876 års ingång, när de hade postärenden att uträtta. Dess stationsföreståndare A W Petersens följdes efter kort tid av stationsinspektör Anders Persson Bergqvist. Årsarvodet var vid överlämnande av tjänsten 300 kr för den del av arbetsinsatsen som rörde posttjänsten. Det höjdes etappvis och blev 420 kr efter 1902 års allmänna reglering av arvoden till föreståndare för förenade post- och järnvägsstationer.

Bergqvist följdes den 20 januari 1908 av stationsföreståndaren Axel Leonard Nilsson och sedan han slutat med september månads utgång 1920 hölls befattningen vakant till årets slut. Med närmare fem års erfarenhet av motsvarande arbete i Västraby blev Carl Alfred Hallberg därefter nästa ordinarie föreståndare. Efter hans förflyttning till Diö 1930 ansvarade följande järnvägsanställda för posten i Spannarp till dess poststationen ersattes med lantbrevbäring från Ängelholm vid tidtabellskiftet den 22 maj 1966: Lars Mören (1930-1937), Nils Johan Alfred Möller (1938-1941), Johan Albin Ericsson (1941-1947), Arvid Rosdahl (1947-1952), Nils Emil Vestman (1952-1958) och Tage Evald Hemme (1958-1966).

Indragningen av poststationen i Spannarp speglades i dagspressen. Vid indragningstillfället vikarierade järnvägsexpeditör Börje Ingelberg sedan en månad tillbaka och uppgav sig känna bitterhet över *"den långtgående rationaliseringen inom alla områden"*. Tidningen citerade honom vidare:

"Poststationen betjänar ändå 35 hushåll och med den lantbrevbäring som utgår från Spannarp berör verksamheten mellan 300 och 400 hushåll. Under en vecka i mars, som vi valde ut på måfå, mottog och distribuerade stationen 6.276 försändelser."

Lantbrevbäringen från Spannarp ändrades sålunda att utgå från Ängelholm, en helt naturlig rationaliseringsåtgärd i sammanhanget.

Starby

Fröken Maria von Normann utsågs till föreståndare för den poststation som öppnades med 1874 års ingång i Starby. Dit kom posten via en nyöppnad postföringslinje från Ängelholm vilken också medförde posten till den samtidigt öppnade poststationen i Höja, redovisad i ett tidigare avsnitt i detta häfte.

Poststyrelsens cirkulär den 27 september 1875 uppmanade postmästarna att lämna uppgifter om hur lönsamheten varit vid poststationerna. För poststationen i Starby var det inte några lysande siffror. Frimärken hade sålts under andra halvåret 1875 för kr 36:49, vilket kunde sättas i relation till fröken von Normans årsarvode 200 kr. Postmästare Claes Bergensträhle i Ängelholm framhöll särskilt att *"Starby gränsar nära intill Spannarp station, och hava flera åboar inom denna församling sin post därstädes"*. Med bara en halvmil mellan Starby och den förenade post- och järnvägsstationen i Spannarp kunde man tycka att det skulle ha varit lätt att besluta om indragning av poststationen i Starby redan då. Men man avvaktade det tillfälle då lantbrevbäring skulle införas. Poststationen drogs därför inte in förrän den 31 mars 1879. Rickard Pålsson i Höja blev lantbrevbärare på linjen mellan Ängelholm och Starby. Han gick två gånger i veckan med en ersättning av 2 kr per tur.

Engelholm—Starby.							
O. L.	—	10,0	0,8	Engelholms postkontor	O. L.	4,45	—
O. L.	11,30	11,45	0,5	Höja poststation	O. L.	3,0	3,15
O. L.	1,15	—	1,1	Starby	O. L.	—	1,30
				Postföringen & linien ombesörjes af lantbrevbärare.			

Lantbrevbäring från Ängelholm visade sig inte stämma överens med Starby-bornas önskemål och kommunalstämman den 31 januari 1881 begärde att lantbrevbäringen skulle utgå från Spannarp. Det ledde inte bara till att Rickard Pålsson blev uppsagd som lantbrevbärare utan också till att kantor Svante Thulin miste sin befattning som poststationsföreståndare i Höja. Dess poststation drogs nämligen in vid halvårsskiftet 1881 samtidigt som lantbrevbäring inrättades från Spannarp till Starby och från Ängelholm till Höja.

Filatelisten Karl-Otto Persson i Vilhelmsfält visade på våren 1982 på postkontoret i Ängelholm en utställning av objekt som speglar bland annat den kortlivade perioden för flera poststationer i Ängelholms-området.

1876-03-03--1876-11-30

Heagård

I ett brev till poststyrelsen den 8 december 1875 begärde ordföranden Barnekow i Ausås' kommunalstämma indragning av poststationen *"vid Heden eller Heagården"*.

Han använde termen indragning trots att poststationen ännu inte var inrättad men välplanerad i omorganisationen i anslutning till att sträckan Ängelholm-Åstorp av järnvägen skulle tas i bruk. Som framgått av tidigare avsnitt innefattade den nya organisationen också att poststationen i Ausås skulle dras in, när en poststation öppnades i Spannarp järnvägsstation.

Det ovannämnda brevet den 8 december 1875 var en följd av ett beslut vid kommunalstämman den 25 november 1875, då Barnekow hade fått uppdraget att hemställa om en gångpost mellan Spannarp järnvägsstation och Ausås' by. Utan sådan postgång skulle invånarna i Ausås i stället för att anlita järnvägsstationen i Spannarp behöva vända sig till den 1/8 mil närmare belägna Strövelstorps poststation, menade Barnekow och tillade: *"Skall den avskaffade kronobrevbäringen kunna anses vara i någon mån ersatt genom Spannarp poststation, torde det ligga för öppen dager, att gångpost erfordras"*.

Avslutningsvis försökte Barnekow bädda för bifall genom att utpeka ett sätt att finansiera gångposten. Han skrev: *"Och därest Kungl.Generalpoststyrelsen skulle anse att Ausås sockens gjorda begäran, hur billig den än må synas, likväl för de ökade kostnadernas skull, svårligen kan beviljas, torde måhända betänkligheterna i denna del betydligt undanröjas genom denna upplysning att om poststationen vid Heden eller Heagården indrages, vilken station synes bliva utan allt gagn för socknen, såsom belägen på en föga bebodd trakt långt från byarna, kunde därigenom en besparing göras som mer än tillräckligt betäckte kostnaderna för en gångpost"*.

Poststyrelsen behandlade ärendet den 20 december 1875 och försåg det med påskriften *"ansågs ej för närvarande böra till vidare åtgärd föranleda"*. Vid det följande årsskiftet drogs poststationen i Ausås in och samtidigt öppnades en förenad post- och järnvägsstation i Spannarp, som framgår av föregående avsnitt.

Men för den strax söder om Spannarp inplanerade stationen med namnet Heagård uppstod genast komplikationer. I ett telegram från Malmö den 4 januari 1876 till byråchefen Hübner vid poststyrelsen anmälde postinspektionen följande: *"Heagårds station ej så färdig att Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen tillåter dess öppnande"*. Den 3 mars kom nästa telegram med följande text: *"Enligt nu inkommet meddelande är Heagårds station för allmän trafik öppnad, poststation öppnad där i dag"*.

Barnekows förmodanden att Heagårds station skulle vara till föga gagn besannades. I ett brev till poststyrelsen den 14 december 1876 anmälde postinspektören i Malmö med följande ord det faktum att poststationen redan var indragen: *"Sedan direktionen för Landskrona-Engelholms järnvägsbolag numera icke håller någon stadigvarande person att förestå Heagårds järnvägsstation, där varken biljett säljes eller gods emottages, har postinspektionen också indragit poststationen i Heagård"*. Något datum för denna förändring angavs inte. Någon ordinarie föreståndare för järnvägsstationen blev troligen inte tillsatt. I liggaren över rikets postanstalter är kolumnen för föreståndarens namn tom.

1874-01-01--1874-11-30

Björnekulla

I poststyrelsens brev till länsstyrelsen i Kristianstad den 30 oktober 1873 hette det bland annat *"att poststationer må inrättas å postlinjen Åby-Helsingborg vid Åstorps gästgivaregård i Björnekulla under benämning Björnekulla"*. Gästgivaren Carl Lindblom antogs till föreståndare. I ett brev den 14 juli 1874 till poststyrelsen begärde han att få sitt årsarvode höjt från 200 till 350 kr, alternativt att bli entledigad från befattningen.

Poststyrelsen skrev till länsstyrelsen och bad om uppgift på någon som kunde åta sig sysslan mot lägre arvode eller högst 300 kr. Länsman J E Hallberg anmälde den 24 september 1874 i ett "ödmjukt memorial", *"att pensionerade folkskoleläraren A J Palmgren, vilken för närvarande bestrider postföringen från Björnekulla till Ausås poststation därtill är villig"*.

På något sätt fick gästgivare Lindblom veta detta och skyndade sig att den 26 september återkalla sig sin avsägelse och förklara sig villig att sköta poststationen för 300 kr om året. Poststyrelsen beslöt den 2 oktober 1874 att teckna ett kontrakt med Lindblom avseende detta belopp. Men någon längre tid hade han inte glädje av det, för poststationen flyttades den 1 december 1875 till Åstorps järnvägsstation, där stationsinspektör M J A Svensson fick ta ansvaret för posten med 300 kr i årsarvode för den delen av arbetet. Lindbloms uppsägning gjordes inte i tid och han fick enligt poststyrelsens beslut den 12 mars 1875 lön även för tiden december 1874 - februari 1875. Namnet på järnvägspoststationen blev Åstorp och postnamnet Björnekulla upphörde således efter blott elva månaders existens.

1874-12-01--
Namn Åstorp 1 1957-05-29--1995-02-12
Förvaltningspostkontor 1899-04-01--1962-12-31
Därefter postexpedition, ortpostkontor samt postkontor i ny terminologi

Astorp

Med indragningen av lantpoststationen i Björnekulla öppnades den förenade post- och järnvägsstationen i Åstorp. Orten kom att bli en järnvägsknutpunkt genom tillkomsten av två andra järnvägar, Helsingborg-Hässleholm och den s k Skåne-Smålands järnväg till Värnamo. Stationsinspektör Magnus Johannes Antonius Svensson blev med 300 kr i årsarvode för själva postsysslan ansvarig för det framväxande samhällets postservice.

Svensson var kvar ännu när sekelskiftet närmade sig och fick lämna postgöromålen på grund av en ny postorganisation. Det tilltagande antalet poststationer krävde fler förvaltningschefer.

När poststationen ersattes med ett förvaltningspostkontor från den 1 april 1899 på grund av ett kungligt brev den 11 november 1898 fick Svensson sålunda inte längre ansvara för postgöromålen. I framställningen till regeringen om att få byta ut poststationen mot ett postkontor hade poststyrelsen anfört, att även om postuppbörden inte var så stor att den motiverade inrättande av ett postkontor, så var postutväxlingen vid den viktiga järnvägsknutpunkten så omfattande att den krävde ett postkontor. Det fanns vid detta tillfälle 19 ankommande och 20 avgående postförande tåg per dygn.

En rad postmästare ansvarade för förvaltningspostkontoret i Åstorp tills det med 1963 års ingång degraderades till postexpedition. Med ny vokabulär är termen sedan 1977 åter postkontor för vilket Janet Elmgren med titeln kommunpostmästare fick ta över ansvaret. Efter genomförd divisionalisering har Ingegerd Christensson som arbetsledare ansvaret för den lokala verksamheten. Omkring 4200 hushåll har postadress Åstorp.

Postkontoret i Åstorp fick vid tidtabellskiftet den 28 maj 1957 tilläggsiffran 1 i samband med att posten i Nyvång fick sitt namn ändrat till Åstorp 2 i poststyrelsens strävan efter att minska antalet adressenheter. Efter indragning den 12 februari 1995 av posten i Nyvång (Åstorp 2) har tilläggsiffran för det ursprungliga postkontoret fallit bort.

1874-01-01--1875-12-31
1876-12-01--1966-05-21

Norra Vram

Med kontor T Wiebe som föreståndare öppnades en poststation i Norra Vram den 1 januari 1874, då stavat **Norra Wram**. Han fick ett årsarvode på 200 kr, kanske väl högt tilltaget för en så olönsam poststation. Att den skulle bli olönsam var möjligen inte känt från starten, men redan den 13 januari 1875 föreslog postmästaren i Helsingborg att poststationen skulle dras in. Orsaken finner vi i ett brev från Broby sockens kommunalnämnd den 29 december 1874.

Dess ordförande Nils Olsson, ville med sitt brev "*å Broby sockens vägnar fästa Kungl. Generalpoststyrelsens uppmärksamhet på det vanlottade förhållande Broby socken och Ingelstorps by, i förhållande till andra angränsande socknar, befinner sig i, angående postbefordringen. Under senare åren och till en del under detta (1874), var poststation upprättad i yttersta gränsen av Broby socken, vid Ekebro, och oaktat den ringa lämpligheten var dock allmänheten till en del betjänt därav, men sedan denna station indrogs har den korresponderande allmänheten ej med säkerhet vetat var eller huruledes den kunnat avlämna eller avhämta sina brev och tidningar. Nu sedan postanstalter blivit anordnade å banlinjen Helsingborg-Hässleholm, har den korresponderande allmänheten inom Broby socken fått över en halv mil från kyrkan till närmaste därå varande poststation, nämligen Gunnarstorp, som är den tredje nu existerande stationen inom Norra Vrams socken, och tycks det vara något väl mycket inom en socken, helst denna ej är mig veterligen mer befolkad än Broby socken*".

Nils Olsson hemställde konkret om att en poststation skulle inrättas i närheten av kyrkan i Broby socken och föreslog att folkskollärarinnan Marie Karlberg skulle bli föreståndare. Han avslutade sitt brev med att *"ödmjukast fästa Kungl. Generalpoststyrelsens uppmärksamhet därpå, att den mellersta av i Norra Vrams socken varande poststationer, utan ringaste men för allmänheten kunde indragas"*.

Detta var alltså ett direkt anslag mot poststationen i Norra Vram. Postmästaren i Helsingborg instämde genom att betona i sin remisspåskrift till poststyrelsen att *"Norra Vrams poststation är av ringa fördel för allmänheten, emedan nästan samtliga boende däromkring avhämtar daglig post å den närbelägna poststationen Gunnarstorp"*. Han tillade *"att i stället poststation med passande namn, t ex Ormatorp (namnet på en del av Broby socken) upprättas i Broby socken och att gångpost mellan denna nya station och någon av de angränsande järnvägsstationerna igångsättes"*.

Det blev emellertid ingen omedelbar åtgärd på grund av Nils Olssons brev eller förslaget från postmästaren i Helsingborg. Poststyrelsen lämnade brevet från Broby sockens kommunalnämnd den 29 december 1874 utan åtgärd trots postmästarens påskrift med förslag om indragning av poststationen Norra Vram. Den drogs in något senare, nämligen med 1875 års utgång. Det något undanskynda förslaget om en poststation i Ormatorp vann inte heller gehör, men en järnvägsstation öppnades där den 9 januari 1885 vid järnvägen Åstorp-Höganäs (posthistorisk skrift 307).

Knappt ett år efter indragningen av den första poststationen med namnet Norra Vram öppnades en ny, nu stavad med enkelt V. Det var sålunda tillkomsten av bandelen Åstorp-Landskrona av "vår järnväg" som en järnvägsstation kunde öppnas i Norra Vram den 1 december 1876. Stinsen Alfred W Petersson blev ansvarig för postgöromålen, avlöst i juli 1891 av Carl Peter Lindström. Efter dennes pensionering i december 1921 svarade följande järnvägsanställda för postsysslan i Norra Vram till dess att poststationen ersattes med lantbrevbäring från Billesholm vid tidtabellskiftet den 22 maj 1966: Lars Birger Larsson (1921-1929), Johan Robert Ekstrand (1929-1933), William Svensson (1933-1940), Henning Paulus Sebring (1940-1950), Ingvar Lennart Egon Eriksson (1950-1960), K G S Nilsson (1961-1962), John Carlo Hansson (1962-1965) och Lilli Ann Rolf (1965-1966).

1872-04-01--1874-09-30

Ekebro

I Västra Broby socken öppnades den 1 april 1872 en poststation i Ekebro med Fr Ekström som föreståndare. Posten kom dit via karrpostlinjen mellan Värnamo och Helsingborg, som gick två gånger i veckan i vardera riktningen. Poststationen i Ekebro låg på den sista delsträckan ungefär mittemellan Åby och Helsingborgs postkontor. (Åby postkontor döptes om till Klippan med 1876 års ingång).

I ett brev till poststyrelsen den 27 december 1873 begärde poststationsföreståndare Ekström att få sitt årsarvode höjt från 150 till 500 kr. Sedan länsstyrelsen på förfrågan svarat poststyrelsen att någon annan lämplig poststationsföreståndare inte fanns att tillgå, gick poststyrelsen med på förhöjningen men utbad sig ett besked från länsstyrelsen om poststationen inte kunde dras in eller flyttas till något ställe i närheten. Den 27 juni 1874 (då det hade gått ett halvår sedan många nya poststationer inrättades i området på grund av att postverket övertagit ansvaret för kronobrevbäringen), svarade länsstyrelsen att

"emedan ingen annan av de nyinrättade poststationerna än Wrams står i direkt förbindelse med poststationen i Ekebro och avståndet mellan Norra Vram och Åstorp icke är längre än mellan Norra Vram och Ekebro samt allmän väg jämväl finnes från Norra Vram till Åstorp utan att vägen i närheten av Ekebro behöver tagas, kan Länsstyrelsen icke finna hinder böra kunna möta för indragandet av poststationen i Ekebro."

Torparen Per Bengtsson Kast, som svarade för postföringen mellan Norra Vram och Ekebro, förklarade sig den 11 juli villig att i stället forsla posten mellan Norra Vram och Björnekulla för kr 1:50 per mil. Det var en 50-procentig höjning per mil räknat, men poststyrelsen accepterade och beslöt vid föredragning den 10 augusti 1874 att poststationen i Ekebro skulle dras in den 1 oktober.

Informationen klickade på någon punkt och efter telegramförfrågan skrev postmästaren i Helsingborg den 12 oktober 1874 till poststyrelsen *"att Ekebro poststation blivit indragen den 8de dennes, varom annonserats i stadens båda tidningar, samt att postverkets samtliga effekter blivit, efter å Ekebro poststation verkställd inventering den 9 ds översända jämte reversal däröver till Postverkets Allmänna persedelföråd"*.

Det är således inte omöjligt att frimärken och brev kan finnas som är stämplade i Ekebro även några dagar in i oktober 1874, även om i vinjetten till detta avsnitt poststationens sista dag anges till den 30 september.

1876-12-01--
Namn Billesholm fr o m 1943-04-01

Billesholms gruva

Landskrona-Ängelholms järnvägsbolag hyste oro för att någon poststation inte skulle öppnas vid tågstarten i järnvägsstationen med namnet Billesholms gruva, eftersom denna station låg i närheten av den poststation som hade öppnats med namnet Billesholm den 1 juni 1875.

I sitt brev till poststyrelsen framhöll bolaget den *"i Billesholms-ortens länge och livfullt närda önskan och förhoppning, att tillvaron av postanstalt vid Billesholms station å Bjuv-Billesholmsbanan icke måtte avhålla Kungl.Generalpoststyrelsen från inrättande av så beskaffad anstalt vid järnvägsstationen Billesholms gruva å Landskrona-Ängelholms järnväg, enär senare järnvägen med sex tåg om dagen kan tillfredsställa de av Billesholms Stenkols verks omfattande affärsförbindelser med provinsens olika delar betingade behov av snabbare och lämpligare postbefordring än den, som kommer ortens och andra korrespondenter till del genom Billesholms poststation med sämre disponerade trafikresurser, beroende på särdeles illa avpassade ankomst- och avgångstider för posten av kl 8.30 på morgonen"*.

Detta var en direkt attack mot det konkurrerande järnvägsföretaget men troligen inte avgörande för poststyrelsens beslut i den frågan. Det var i stället yttrandet av postinspektör Bengt Geijer den 30 oktober 1875 som låg till grund för poststyrelsens beslut. Denne ansåg att poststationer skulle öppnas vid samtliga järnvägsstationer utmed den nya järnvägen men tillade *"varemot de nuvarande poststationerna i Billesholms järnvägsstation och i Ekeby by torde indragas"*.

Med tågstarten den 1 december 1876 öppnades sålunda en poststation i järnvägsstationen med namnet Billesholms gruva. Från början fick telegrafisten A Mollén ansvar för denna, följd efter kort tid av stationsinspektör Fredrik Reinhold Schmidt. Under hans första period blev poststationen med namnet Billesholm vid ändpunkten av järnvägen Bjuv-Billesholm indragen den 31 mars 1877 samtidigt som postbefordran på denna järnväg upphörde. De som hade använt sig av denna poststation, fick nu anlita stationen vid Billesholms Gruva, där trafiken ökade mer och mer.

Därtill kom att styrelsen för Billesholm-Bjuvs AB i ett brev till poststyrelsen den 26 mars 1898 begärde bättre service med ankommande och avgående poster, bland annat på så sätt att post åter skulle få befordras på järnvägen mellan Bjuv och Billesholm samt *"att en mindre poststation inrättas vid Billesholms station utan att den större vid Billesholms Gruvas station därigenom borttages"*.

Under den tid som gick innan poststyrelsen fick svar på en remiss till postinspektionen i Malmö vidtogs vissa förbättringar i posttågens turer, redovisade av postinspektör Victor Melander den 20 februari 1900. Efter en fullständig redogörelse för posttågens ankomst- och avgångstider skrev han bl a följande.

"I följd av de numera inträdda förbättrade postförbindelserna till och från Billesholms Gruva synes det emellertid för närvarande ej vara behövt att postbefordran anordnas å ifrågavarande järnvägssträcka."

Beträffande förslaget om inrättande av poststation vid järnvägsstationen Billesholm, belägen allenast 700 meter från poststationen Billesholms Gruva, får postinspektionen vördsammast anföra, att fråga uppstått att skilja poststationen i Billesholms Gruva från järnvägsstationen å platsen. Med en sådan anordning skulle poststationen möjligen kunna erhålla ett lämpligare läge för postutväxling jämväl vid Billesholms station än för närvarande".

Vissa komplikationer gjorde att frågan om skilsmässa mellan post och järnväg fick avgöras senare. Postinspektionen kom sålunda igen med ett nytt förslag den 15 juni 1900, baserat på en omfattande nära två år lång utredning. På grundval härav beslöt poststyrelsen att poststationen Billesholms Gruva skulle skiljas från järnvägsstationen och att förvaltaren Nils Möller skulle bli dess föreståndare med 600 kronor i årsarvode samt en krona om dagen för posttransporter till och från järnvägsstationen. För en sentida iakttagare kan det vara egendomligt att man vid det tillfället inte passade på att ändra poststationens namn till enbart Billesholm. Den ändringen genomfördes inte förrän den 1 april 1943.

Möller torde nästan omgående ha lämnat ifrån sig befattningen, eftersom den i poststyrelsen förvarade personallängden visar att ny föreståndare för den ersättande lantpoststationen blev sergeanten Nils August Falk.

Falk avlöstes redan den 1 april 1902 som poststationsföreståndare av Lars Anton Falk Lindell. Denne blev tjänsten trogen till och med 1942 och tilldelades medaljen för nit och redlighet i rikets tjänst. Clara Carlin, som varit biträde under flera år, blev föreståndare med 1943 års ingång. Hon fick byta ut datumstämpel, sigill samt rek-, ass- och paketetiketter den 1 april 1943, då suffixet "*Gruva*" föll bort från poststationens namn.

Den 1 februari 1946 fick Clara Carlin "följa med" i poststationens statushöjning. Hon blev då chef för postexpeditionen, som termen löd på den tiden. Hennes efterträdare Erik Johansson fick som chef perioden 1963-1979 uppleva den första vågen av stora förändringar med bl a den följd att postexpeditionen med ny terminologi kallades postkontor från och med juli 1977. Birgit Hansson tog över ruljangsen 1979 med ansvar för service till ca 1600 hushåll.